

„tiče, še skorej preveč iskreni; zakaj ko sem memo gredeč „podobe bogov vaših ogledoval, sem našel tudi altar, na katerem je napis: Neznane mu Bogu. Kar tedaj nevedši „častite, vam jez oznanujem. Bog, ki je vstvaril svet in „vse kar je na njem; — On, ker je gospod nebes in zemlje, „ne stanuje v tempeljnih z rokami storjenih. Tudi se mu „ne streže s človeškimi rokami, kakor da bi česa potreboval, ker on daja vsem življenje in dihanje in vse; in je „storil, da iz enega vès človeški rod po vsi zemlji stanuje, „in je njih stanovanju odmiril čase in meje, da iščejo „Boga, če bi ga kje otipali ali našli, čeravno ni deleč od „vsakega nas; zakaj v Njem živimo, v Njem se gibljemo „in smo, kakor so djali tudi nekteri pesnikov vaših. Rod „njegov smo namreč. Ker smo tedej rod Božji, ne smemo „misliti, da bitje Božje je podobno zlatu ali srebru ali „kamnu, ki se upodoblja po umetnosti in misli človeški. — „In Bog je sicer čase te nevednosti pregledal; sedaj pa „oznanuje ljudem, da naj vsi povsod pokoro delajo, ker je „določil dan, o katerem bo sodil svet po pravici po možu, „ki ga je v to določil, in v tem je dal spričo vsem ljudem, „ker ga je obudil od mertvih.“ — Tako je učil sveti Pavel Atenčane v Areopagu spoznati Boga Očeta, stvarnika nebes in zemlje, in edinorojenega Boga Sina, Gospoda našega, ki bo sodil po pravici o določenem dnevu vès rod človeški — in ga niso obsodili, ampak nekteri so se posmehovali, nekteri pa so djali: „O tem te bomo še enkrat slišali.“ — To sodnišče viditi me je jako jako mikalo, pa ni bilo mogoče.

V tem derví „Vorwärts“ jaderno naprej, in še prej ko se začne mračiti, smo med otoki Delos in Mikone na desni, in Tino ali Tenos na levi.

(Dalje sledí.)

Zgodovinske drobtinice.

O početku Kostromanoviča, terdnjave v Slavonii.

Národna pripoved.

V krasni posavski ravnini na Viru je stala še pred postankom Kostromanoviča prijetna pastirska kočica, v kateri so bivale štiri osebe, mož in žena s svojima otrokama, dečkom in deklico. Ubogi starši bili so delavci in pastirji; oče pa še zraven ribič in lovec, mati pridna predica in marljiva gospodinja. Mnogo sta si prizadjala, marsikaj odtergala in dostikrat obrisala kervavi znoj z upadenih lic, preden sta jih zredila in spravila k delu, sina h konju in orožju, hčer pa k preslici in šivanki.

Pridno začneta staršem pomagati in njim olajševati delo.

Oče umre. Zdaj je mogel prevzeti sin mesto očetovo, in njegova sestra, ravno v cvetečih letih svoje starosti je morala namesto njega goniti živino na pašo, loviti ž njim vred ribe po Viru in Savi, kopati, kositi in razne druge dela opravljati.

Nekega jutra zopet žene goveda in ovce na pašo: ko se napasejo, in se, ker so topli žarki solnca silno pripekali, prežvekljaje v hladno senco uležajo, se vsede tudi ona pod košato lipo in jame prestí kodeljo, ktero je seboj prinesla. Da ji pa čas nagleje mine, začne popevati mično pesem pastirsko, ktero so jo mati še kot majhno deklico naučili; tako mično in budljivo je prepevala, da se je zdelo, kot bi ji slavci iz bližnje dobrave odpevali.

Ravno ta dan se zgodi, da je neki gospodič, sin bogatega plemiča, v tem kraju lovil. Ko začuje miljene glase pevajoče deklice, hití proti onemu kraju, od kterege so glasi odmevali. Pridši k mestu, zapazi prosto deklico v belo oblečeno z lepim vencem na glavi, spletenim iz krasnih poljskih cvetlic. Ko ona gospoda zagleda, ki se ji bliža, ustane hipoma; približavši se k nji, dolgo z začudenjem stoji pred njo in zdi se mu, ko bi gledal vilo dobravsko. Na pozdrav mu ona prijazno odgovorí in rudečica jo polije

po vsem obrazu, da si ni upala povzdigniti očí, marveč je gledala v travo in začela zopet prestí.

Mladi plemič dolgo stoji, kot da bi bil okamnel in k tlam prirastel. Sam ne vé zakaj stoji, molčí in li dalje ne loví? Nemirne misli mu blodijo po glavi. Po dolgem molčanji vendar slednjič spregovorí: „Zašel sem v ti dobravi in zló sem se utrudil; bi mi li hotla ti pokazati pot do kake kočice, kjer bi se mogel nekoliko oddahniti in odpočiti?“ „Iz serca rada“ — mu ponižno odgovorí; „saj je tudi ne dalječ od tod stanovanje mojih staršev, in ne dvomim, da Vam bodo mati moja radi postregli, ker do zdaj še nobeden ni bil spoden s praga hišice naše.“

S temi besedami pelje deklica plemiča po znani stezi proti domu. Gredé jo izpraša vse, kar zvediti od nje in njenih staršev mu je bilo skerb. Pa njegovo serce ni bilo mirno in pokojno, dokler ji ne naznani, da si jo je zvolil za nevesto. Deklica plaha omolkne; mislila je, da ta mladi gospod govori le norčevaje, ker se ni mogla nadjati, da bi on, bogati plemič, ki ima na zbiranje bogatih in gosposkih, uzel njo siroto in ubogo dekle za ženo.

Mati mlade Savice (Sabine) — tako je bilo deklici ime — sprejme gostoljubno mladega gospoda in ga kar more s sirom, mlekom, medom in kozarcom merzle vode postreže.

Kmali začne siliti in nadlegovati mater, naj mu udá svojo hčerko Savico; ona pa se izgovarja, ga spomni velike različnosti njegovega in njenega stanú, in mu pové, da hčere svoje ni izredila za gospodstvo.

Na prvi mahljej ne pade hrast, v prvem nategljeji ne napolni se steklenica, tako tudi tabart plemič ni nič opravil, marveč se je mogel z žalostnim sercom proti domu napotiti. Čez nekoliko dni zopet pride in ponavlja poprejšno prošnjo. Zopet nič ne opravi, ker Savica se ni dala omečiti, da bi zapustila mater in dom svoj.

Kdor iše, najde; kdor prosi, dobí in kdor terka, se mu odprè. Tudi pregovorí plemič očeta, da mu dovoli zidati v onem kraju grajščino; starko pa omečí, da mu udá edino hčer Savico.

Tako je mladi plemič po imenu Kostromanovič na malem polotoku Virskem sozidal grad, iz kterege je polagoma terdnjava se naredila, v katerem je prebival srečni plemič s svojo ženko, bivšo pasterico, in v katerem je tudi že star, s celo svojo družino kri prelil, borivši se z ukretnim sovražnikom za dom in slobodo svojega naroda.

Razpadla je stara sila orožja in vse, kar povzdiguje smertonosno orožje, ležalo bo kdaj v razvalinah. Mi pa, gledé one ostanjke starinske sklenimo, da nam biti hoče ono um, kar so bili našim prededom okovi, da zapustimo večji spominke dušne izobraženosti, ki bodo terpeli na veke, in se razširili od unukov do unukov.

Po ilirskem Gr. Krek.

Národne stvari.

Pirni običaji ali ženitvanske navade v horvaškem primorju okrog Bakra.

Po Susaniču od Kobeta.

(Konec.)

Pokehdob se tù sestre z brati ne delijo, zato se jim primerna oprava dati in pir veršiti mora. Kakoršen pir se prvi sestri naredi, tak se tudi ostalim napravlja. Ako bi pa porodniki zbog kakega uzroka kateri hčeri pira napraviti ne hteli, bi morali po vinodolski postavi ji ga plačati v gotovem dnarji. Kadar pir veršiti nakanijo, po trikratnem cerkvenem ozovu tri dneve pred pirom pozove vsaka stranka obilnosti prihodnega pira primerno število rodbine in prijateljev, zakaj, ko bi pozneje koga povabili, ne samo da ne bi prišel, ampak bi tudi jako bil razžaljen. Pri vabilu je treba pozornosti velike; če ktere rodovine eno koleno po-